

หอยเชอริ คืออะไร?*

หอยเชอริ *Pomacea canaliculata* Lamarck เป็นหอยทากน้ำจืดชนิดหนึ่ง มีลักษณะคล้ายหอยโข่ง แต่เปลือกมีสีอ่อนกว่าคือ มีสีเขียวเข้มปนดำผสมกับแถบสีจางๆ พาดตามความยาวเปลือก บางตัวมีสีเขียวเข้มปนดำ บางตัวมีสีเหลืองปนน้ำตาล เมื่อตัวเต็มวัยอายุประมาณ 3 เดือน สามารถผสมพันธุ์และวางไข่ได้ เพศเมียวางไข่ในที่แห้งเหนือระดับน้ำ สามารถวางไข่ได้ตลอดปี โดยเฉพาะฤดูฝนวางไข่ได้ 10-14 ครั้งต่อเดือน ไข่มีสีชมพูเกาะติดกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 388-3,000 ฟอง ขึ้นกับขนาดของหอยเพศเมีย ระยะไข่ 7-12 วัน ลูกหอยตัวเล็ก กินสิ่งอ่อนนุ่ม เช่น สาหร่ายเป็นอาหาร และเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เมื่อมีขนาด 1.6 เซนติเมตร ก็เริ่มกัดกินต้นข้าวได้

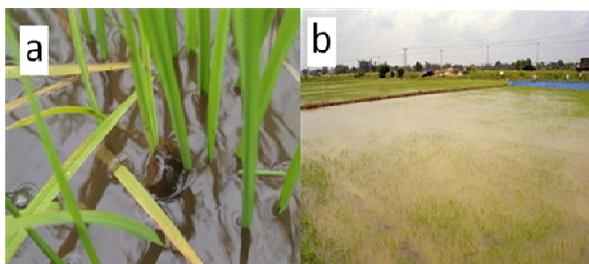
ลักษณะการทำลาย

หอยเชอริเป็นศัตรูสำคัญของข้าวในระยะหลังหว่าน ชอบกัดกินต้นข้าวอ่อนๆ ระยะกล้าจนถึงแตกกอ ในช่วงเช้าและเย็น โดยจะกัดกินลำต้นข้าวใต้ผิวน้ำสูงเหนือระดับโคนต้น 0.5-1 นิ้ว และกินส่วนใบที่ลอยน้ำต่อไปจนหมดต้น พบระบาดมากในนาข้าวทั่วประเทศ โดยเฉพาะนาข้าวที่มีน้ำขัง

a ตัวเต็มวัยหอยเชอริ

b กลุ่มไข่หอยเชอริ

a ลักษณะการทำลายต้นข้าวในนาหว่าน

b สภาพนาข้าวที่มีน้ำขังเหมาะต่อการระบาด

การป้องกันและกำจัดอย่างไร?

- 1) ใช้วัสดุกันทุกทางที่น้ำเข้าได้ด้วยฝือกและตาข่าย
- 2) เก็บตัวหอยและไข่ แล้วนำไปทำลายทุกสัปดาห์ ตลอด 6 สัปดาห์หลังปล่อยน้ำเข้าแปลงนา
- 3) ปล่อยให้เปิดกินหลังเกี่ยวข้าว
- 4) ใช้สารฆ่าหอย เพื่อกำจัดหอยที่ฝังตัวจำศีลค้างอยู่ในนาตั้งแต่ฤดูที่แล้ว การใช้สารจะต้องใช้ขณะที่มีน้ำในนาสูง 5 เซนติเมตร และต้องฉีดพ่นให้มากขึ้นในบริเวณที่ลุ่ม ซึ่งหอยมักจะรวมกันเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในนาตาดึงต้องพ่นสารทันทีหลังปักดำ ส่วนในนาหว่านน้ำตมให้ใช้สารหลังจากข้าวงอกแล้ว และไข่น้ำเข้านาจนมีระดับน้ำสูงคงที่ 5 เซนติเมตร ควบคุมระดับน้ำเท่าเดิม ภายหลังใส่สารแล้วอย่างน้อย 2 วัน ทั้งนี้เพื่อรักษาความเข้มข้นของสารฆ่าหอยที่ใส่ลงในนาข้าว ถ้าน้ำมากเกินไปปริมาณสารที่หอยได้รับจะไม่เพียงพอที่จะทำให้หอยตาย หากน้ำแห้ง หอยจะปิดฝาทำให้รับสารไม่เต็มที่ หลังจากระยะนี้ผ่านไปแล้ว ถ้าหากเป็นไปได้ควรลดระดับน้ำในนาให้ต่ำที่สุดเพื่อป้องกันหอยที่เหลือกัดทำลายต้นข้าว ข้อสำคัญคือควรจะใช้สารเพียงครั้งเดียวต่อฤดูปลูกข้าว
- 5) ห้ามใช้สารเอ็นโดซัลแฟนเพราะจะทำลายสภาพแวดล้อม

สารฆ่าหอยที่แนะนำ

- 1) กากเมล็ดชา เป็นสารที่ได้จากพืชหรือส่วนของพืชบดเป็นผง ใช้หว่านในนาข้าว อัตรา 3 กิโลกรัมต่อไร่
- 2) นิโคซามิเด ชื่อการค้า ไบลสไซค์ 70% ดับบลิวพี อัตรา 50 กรัมต่อไร่ โดยนำสารซึ่งเป็นผงสีเหลืองมาละลายน้ำ และพ่นด้วยเครื่องฉีดพ่น หรือใส่บัวรดน้ำ หรือใช้ภาชนะตักรดลงนาข้าว
- 3) เมทลดีไฮด์ ชื่อการค้า แองโกล-สลัก 5% หรือเดทมิล 4% สารชนิดนี้เป็นเหยื่อพิษสำเร็จรูปอัดเม็ดใช้หว่านในอัตรา 0.5-1 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเดทมิล 80% ผง นำมาละลายน้ำแล้วฉีดพ่นในอัตรา 100 กรัมต่อไร่
- 4) คอปเปอร์ ซัลเฟต ใช้ในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อไร่ โดยนำมาละลายน้ำใส่บัวรดน้ำ หรือใช้ภาชนะตักรดลงนาข้าว

*ข้อมูลจากสวนกัญและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร

ลักษณะการทำลาย*

ปูนา เป็นปูน้ำจืด ทั่วประเทศพบ 10 ชนิด เป็นศัตรูสำคัญในนาข้าว กัดทำลายข้าวในระยะต้นกล้า โดยกัดกินเฉพาะส่วนที่อ่อนและอวบน้ำ ได้ตลอดทั้งวัน ยกเว้นช่วงมีแดดจัด

ปูนา *Sayamia germani* พบมากในนาข้าวแถบภาคกลาง และกัดกินต้นข้าวกล้าเสียหายทั้งแปลงได้ ถ้ามีปริมาณประชากรสูง

ลักษณะการทำลาย

พืชอาหาร

ข้าว ชากพืชและชากสัตว์ในน้ำ

การป้องกันและกำจัดอย่างไร?

- 1) ดักจับแล้วทำลายหรือใช้เป็นอาหารหรือเหยื่อ ตักหนู โดยใช้ลอบดักทางน้ำไหล หรือขุดหลุมฝังไหหรือปี่ป ใสกะปิหรือเศษปลาเพื่อล่อปลุงไห
- 2) ใช้ต้นกล้าข้าวที่แข็งแรงอายุประมาณ 30 วัน มาปลูกแทน
- 3) ระบายน้ำออกทันทีเมื่อกล้าข้าวตั้งตัวได้
- 4) ถ้าระบาดมากใช้สารฆ่าปู ตามคำแนะนำ

*ข้อมูลจากสวนกัญและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร

ปูนา